

**Kierunek edukacja
włączająca w Europie**

Karta edukacyjna

Wprowadzenie do refleksji etycznych

Część modułu/ E

Kontakt: Catherine Hochstenbach

Instytucja: Belgia, Collège Saint-Guibert de Gembloux.

Strona internetowa: www.collegedegembloux.be

LOGO instytucji

Ogólna definicja – krótki opis celów:

Cele tej sekwencji uczenia się są następujące:

- każdy uczeń, zwłaszcza w grupach, w których abstrakcyjna refleksja jest czasem mniej dostępna, jest w stanie wstępnie zrozumieć czym jest etyka,
- każdy uczeń zyskuje świadomość, że w obliczu czegoś nieznanego, mało prawdopodobnego, każdy ma swój własny sposób reagowania i działa zgodnie ze swoją "wewnętrzną" skalą wartości.
- każdy uczeń może zdać sobie sprawę, że istnieje nie tylko nasza osobista skala wartości, ale także wartości zbiorowe - społeczne zasady moralne i zasady, które należy szanować na przykład w jakimś zawodzie lub pracy.
- zwiększenie empatii, szacunku dla Innego dzięki lepszemu zrozumieniu tego, kim jest ten Inny jest.

Zasady i podstawy teoretyczne

Obszar wykorzystania:

➤ Dla kogo?

- Dla uczniów w wieku 16-17 lat uczących się umiejętności praktycznych.
- Dla uczniów w wieku 16-17 lat w ramach wsparcia rodzinnego
- Dla wszystkich, a zwłaszcza dla młodych ludzi, którzy chcą pracować w sektorze społecznym; ta sekwencja uczenia się może być z pewnością przeniesiona i dostosowana do potrzeb innych odbiorców. Jest przeznaczona dla grupy maksymalnie 10 uczniów (taki rozmiar grupy umożliwia dyskusje i ekspresję wszystkich uczestników), z którymi rozmawiamy o różnych kwestiach natury etycznej (osobistej, zawodowej, deontologicznej), o postawie każdego wobec różnic, wobec nieznanego, wobec wydarzeń życiowych.

➤ Dlaczego?

- Aby doprowadzić do refleksji na temat pochodzenia naszych reakcji, nauczyć się krytycznego spojrzenia na własne zachowanie, być w stanie przełamać te zachowania i spróbować rozwinąć zdolność do szacunku dla samego siebie oraz innych – różnic między ludźmi.

➤ **Kiedy?**

- Po kilku miesiącach szkolenia (jeśli to możliwe – po pierwszej praktyce zawodowej).

➤ **W jaki sposób?**

- - Całą sekwencja ma ustalone ramy, które cały czas są widoczne dla uczestników:
- - osoba, która mówi:
 - ° Rozpoczyna każde zdanie od "Ja".
 - ° Nie można jej przeszkadzać
 - ° Nie można kwestionować tego, co mówi.

Metodologia i realizacja:

➤ **Wprowadzenie**

Wymyślona historia: nauczycielka przedstawia grupie zamkniętą skrzynkę, w której znajduje się jajko. Jajko to pochodzi z nieznanego źródła. Badania nie są w stanie zidentyfikować, czy to jajko istoty ziemskiej, czy pozaziemskiej. Jajko absolutnie nie poddaje się jakimkolwiek prześwietleniom i badaniom (echografia, radiografia...), które dałyby nam wskazówki co do tego, co jest w środku. Nie można stwierdzić, skąd pochodzi, nie wiemy więc także, co z tego jajka się wykluje.

➤ **Instrukcje dla uczniów**

Zastanówcie się przez chwilę indywidualnie: co zrobilibyście z tym pudełkiem z jajkiem: czy zniszczylibyście je, czy też nie? Jeśli tak, to dlaczego? Jeśli nie, to dlaczego?

➤ **Głosowanie**

Każdy uczeń wyraża wybór, którego dokonałby. Na tablicy nauczyciel wypisuje każdy argument za / przeciw chronieniu jajka. (w 2 kolumnach)

➤ **Podkreślanie uniwersalnych wartości:**

Nauczyciel streszcza (na podstawie treści obu kolumn) "życie przede wszystkim", "strach przed nieznanym, ryzyko zagrożenia dla innych = priorytet", "postęp nauki, ciekawość intelektualna", ..

➤ **"Teoretyzowanie"**

Nauczyciel stara się doprowadzić do tego, by w toku rozmowy pojawiło się pojęcie indywidualnych zasad postępowania, tej moralnej koncepcji wewnątrz każdego z nas, która pozwala nam zająć stanowisko przy różnych wydarzeniach, na które napotykamy. Nauczyciel dodatkowo udziela wyjaśnień teoretycznych dotyczących etyki. (+ podaje przykłady praktyczne) i następnie wprowadza pojęcie etyki zawodowej.

➤ **Pytanie dla całej grupy**

Czy ktoś z Was już stanął w obliczu sytuacji, w której podczas stażu zadano Wam pytanie natury etycznej? Jeśli tak> uczeń wyjaśnia sytuację i jest ona następnie omawiana w grupie/komentowana przez nauczyciela. Jeśli nie> praca w podgrupach.

➤ **Praca w podgrupach (2-3 uczniów na grupę)**

Nauczycielka daje każdej grupie arkusz z przykładem sytuacji, w której można by zadać pytanie etyczne w pracy pracownika pomocy społecznej / edukatora (na przykład: kobieta z umiarkowanym upośledzeniem intelektualnym mieszkająca w instytucji wyraża potrzebę prowadzenia życia seksualnego.) Wskazówki dla grupy: zastanówcie się nad pytaniem i wymyślcie argumenty w odpowiedzi na następujące pytanie: Jak opiekun/edukator mógłby zareagować w tego typu sytuacji?

➤ **Głosowanie**

Przedstawiciel każdej podgrupy zapoznaje klasę z pytaniem i propozycją reakcji opiekuna/edukatora, następuje dyskusja w grupie z poszanowaniem wszystkich pomysłów.

Nauczyciel podsumowuje, a każdy uczestnik wyrabia sobie zdanie w kwestii:

° Poszanowania praw człowieka

Własne przekonania, wiedza, kompetencje, zasady deontologiczne....

Praktycznych ograniczeń.

➤ **Wkład teoretyczny:**

➤ Jak reagować w sytuacji, w której pojawia się trudne pytanie (wewnętrzny konflikt pomiędzy "Co chcę zrobić?", "Co mogę zrobić?" i "Co powinienem zrobić?"

1) Uznanie, że stoimy przed problemem, że jesteśmy w trudnej sytuacji.

2) Nie starajmy się w pojedynkę rozwiązać sytuacji, która nas przerasta; nie bierzmy na siebie obowiązków, które nie należą do nas.

3) Porozmawiajmy o tym (przykłady: kontakt z opiekunem socjalnym, spotkanie zespołu...) poszukaj pomocy u innych specjalistów, w wynikach badaniach naukowych...

➤ Wskazówki dla opiekuna/edukatora rodzinnego (pracownika socjalnego): czy wiąże go "obowiązek zachowania tajemnicy"? Można także sięgnąć po różne dokumenty referencyjne:

- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka
- Deklaracja praw osób starszych pozostających na utrzymaniu
- Międzynarodowa Konwencja Praw Dziecka
- Konwencja Praw Osób Niepełnosprawnych ONZ

- ...